

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО
І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА**

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЛІСІВНИЦТВА ТА ДЕКОРАТИВНОГО
САДІВНИЦТВА**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СТАЛЕ УПРАВЛІННЯ ЛІСОВИМ КОМПЛЕКСОМ ТА
ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК УРБОЛАНДШАФТІВ»
(27 березня 2018 року)**

КИЇВ – 2018

ПРИРОДНІ ПОЖЕЖІ В ЛІСАХ ЗОНИ ВІДЧУЖЕННЯ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ АЕС

*П.П. Яворовський доктор сільськогосподарських наук
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Природні пожежі в зоні відчуження Чорнобильської АЕС наносять значний негативний вплив на природні екосистеми. Особливо небезпечними є великі за площею (понад 25 га) природні пожежі, які впливають на перерозподіл і міграцію радіонуклідів не тільки на території власне самої зони відчуження, а й далеко за її межами.

Згідно останнього проведеного у 1986 році лісовпорядкування лісових насаджень, які знаходяться в зоні відчуження Чорнобильської АЕС та його актуалізації станом на 2011 рік, загальна площа території ДСКП «Чорнобильська Пуща» становить 240,57 тис. га, з яких вкриті лісовою рослинністю землі займають близько 150 тис. га, а неvkриті лісовою рослинністю землі – 60,4 тис. га. Хвойні деревостани займають 53 тис. га та на 93,6 % складаються із лісових культур сосни звичайної.

1. Розподіл лісів зони відчуження за рівнем радіоактивного забрудненням і класами природної пожежної небезпеки

Щільність забруднення, Кі·км ⁻²	Класи природної пожежної небезпеки								Всього
	1		2		3		4		
	га	%	га	%	га	%	га	%	
1,01-2,0	4572,5	4,6	993,3	5,0	4872,8	15,6	171	25,9	10609,6
2,01-5,0	19227,9	19,5	5238,4	26,6	9500,8	30,3	160,8	24,4	34127,9
5,01-7,0	12848,4	13,1	6032,1	30,7	6214,7	19,8	64,2	9,7	25159,4
7,01-10,0	8822,3	9,0	3490	17,7	4743,2	15,1	41,3	6,3	17096,8
10,01-15,0	6114,5	6,2	3917,8	19,9	5994,7	19,1	221,8	33,7	16248,8
15,01-30,0	22096,7	22,5							22096,7
30,01 і більше	24674	25,1							24674
Всього – га %	98356,3 65,6	100,0	19671,6 13,1	100,0	31326,2 20,9	100,0	659,1 0,4	100,0	150013,2 100,0

З наведених в табл. 1 даних видно, що лісові насадження I класу природної пожежної небезпеки займають майже дві третини (65,6 %)

загальної площі вкритих лісовою рослинністю земель зони відчуження ЧАЕС, II класу – 13,1, III – 20,9 та IV – 0,4 %.

За рівнем радіоактивного забруднення площа вкритих лісовою рослинністю земель зони відчуження розподілена таким чином: 1,01–2,0 Кі·км⁻² – 7,1 %; 2,01–5,0 Кі·км⁻² – 24,7 %; 5,01–7,0 Кі·км⁻² – 16,8 %; 7,01–10,0 Кі·км⁻² – 11,4 %; 10,01–15,0 Кі·км⁻² – 10,4 %; 15,01–30,0 Кі·км⁻² – 14,7 %; 30,01 і більше Кі·км⁻² – 16,5 %.

2. Площа та кількість природних пожеж за період 1993–2011 рр.

Розмір пожежі	Площа однієї пожежі, га	Кількість пожеж		Площа пожеж	
		випадків	%	га	%
Малі	до 5	948	91,6	1035,6	39,3
Середні	5,1-10	44	4,3	335,2	12,7
	10,1-15	22	2,1	293,3	11,1
	15,1-20	6	0,6	113,0	4,3
	20,1-25	3	0,3	69,4	2,6
Великі	25,1-50	8	0,8	275,0	10,4
	50,1-100	2	0,2	141,0	5,4
	100,1-150	1	0,1	120,0	4,6
Особливо великі	більше 200	1	0,1	250,0	9,5
Всього		11035	100	2632,5	100

1. Понад 74 % загальної площі зони відчуження належить до категорії «вкриті лісом землі».

2. Насадження сосни звичайної за площею займають майже 60 % площі лісового фонду зони відчуження, з яких 93,6 % – лісові культури.

3. До I і II класів природної пожежної небезпеки відноситься 78,7 % площі вкритих лісовою рослинністю земель.

4. За рівнем радіоактивного забруднення по лісництвах до зони заповідного режиму віднесено 23 %, до зони проведення обмежених заходів – 31 та до помірної зони – 45 % лісового фонду.

5. За аналізований 19-річний період 1993–2011 рр. в зоні відчуження ЧАЕС виникло і було ліквідовано 1035 природних пожеж на загальній площі понад 2632 га, з яких половина за кількістю та 66,7 % за площею припадає на весняні місяці: квітень та травень.

Список використаних джерел

1. Зібцев С. В., Лакида П. І., Яворовський П. П. Комплексний моніторинг лісових насаджень в зонах радіоактивного забруднення внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. К.: Вид-во Т.С. Шмидко, 2017. 464 с.